

EVA G. SÁENZ DE URTURI

LA SAGA DELS LONGEUS

1

LA VELLA FAMÍLIA

Columna

EVA G. SÁENZ DE URTURI

LA SAGA DELS LONGEUS

LA VELLA FAMÍLIA

Traducció de Mercè Ubach i Núria G. Caldés

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
TÍTOL ORIGINAL: *LA SAGA DE LOS LONGEVOS 1. LA VIEJA FAMILIA*
PRIMERA EDICIÓ: OCTUBRE DEL 2024
© EVA GARCÍA SÁENZ DE URTURI, 2012
EN COL·LABORACIÓ AMB AGENCIA LITERARIA ANTONIA KERRIGAN
© DE LA TRADUCCIÓ: MERCÈ UBACH I NÚRIA GARCIA CALDÉS, 2024
© EDITORIAL PLANETA, S. A.
© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-3248-1
DIPÒSIT LEGAL: B. 15.164-2024
FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62
IMPRÈS A CATALUNYA - PRINTED IN CATALONIA

www.columnaedicions.cat

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries. En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

I

Adriana

30 de gener

—Em sap greu, mama —vaig dir davant del seu nínxol. Em vaig empassar saliva. No era fàcil. La vella foto de la meva mare va semblar sorprendre's en veure'm al cementiri de Ciriego—. Em sap greu haver-me'n anat a viure a Madrid sense esbrinar el que et va passar. Però he tornat, he tornat a Santander i et prometo que faré tot el possible per...

Llavors va sonar l'alarma que havia programat al mòbil.

—Avui és el meu primer dia de feina. No vull fer tard —li vaig explicar.

Vaig fer un petó al vidre que protegia la seva imatge descolorida i vaig arrencar a córrer pels carrers del cementiri fins al cotxe.

Aquell matí m'incorporava oficialment a la plantilla del Museu d'Arqueologia de Cantàbria en qualitat de conservadora en cap de l'Àrea de Prehistòria.

Només d'arribar a un promontori al costat del penya-segat, se'm va escapar un xiulet d'admiració: l'edifici del museu era una imponent casa d'indians. La pedra grisa rivalitzava amb la façana vermella. Al jardí creixien plantes exòtiques que els emigrants càntabres tornats d'Amèrica a començament del segle xx havien portat per recordar als seus veïns l'origen de la seva fortuna.

El meu cotxe va recórrer el camí que arribava fins a la mateixa entrada i, un cop allà, va resseguir l'edifici fins a l'aparcament del personal. La part del darrere del museu era una esplanada neta, entapissada de gespa. Vaig aparcar al final del penya-segat. Des d'allà s'albirava una boirosa Costa Quebrada, com si em mogués dins un quadre de Monet. Vaig mirar l'hora al mòbil.

A primera hora havia quedat amb en Iago del Castillo a la Sala de Prehistòria, de manera que el vaig esperar, nerviosa, mentre observava les vitrines: bifaços, puntes de llança, alguna peça dental...

—És a dir que Adriana, «la que ha vingut del mar».

La veu em va recórrer de cap a peus, i em va descarregar una fegonada de records difusos. De qui era, aquella veu?, l'havia sentit abans d'aquell dia?

El seu amo tenia els mateixos trets que l'Héctor, el director del museu que m'havia entrevistat i contractat per videoconferència, però aparentava una mica menys de trenta anys. A banda de la diferència d'edat, era impossible passar per alt el detall que el distingia: tenia els ulls d'un blau tan clar com no havia vist mai en cap ésser humà. En aquell moment em van fer pensar en els d'un husky siberià. Vaig arxivar a la retina uns cabells fosquíssims, molt més informals que els de l'Héctor. I era molt alt, gairebé feia metre noranta.

D'altra banda, tenia aquella mateixa presència que omplia l'habitació. Les seves faccions eren rotundes, gairebé diria que intimidaven, tot i que el blau líquid de la mirada ajudava molt a diluir aquest efecte.

Jo llavors no ho sabia —com podria ni tan sols haver-hi pensat?—, però aquell estrany color d'iris delatava la seva edat. La primera persona d'ulls blaus va néixer fa deu mil anys a causa d'una mutació que, en principi, no aportava cap avantatge evolutiu, i tot i això va tenir èxit i es va propagar per tot Europa. El fet de tenir aquest color d'ulls suposava que en Iago no podia tenir més de deu mil anys, i també comportava que l'Héctor en podia tenir més, molts més, com de fet era el cas. Però en aquells primers moments no va ser en la seva edat en el que vaig pensar.

—Vaja, et saps tot el santoral? —vaig riure per obligar-me a deixar d'escutar-lo.

—I ara —va dir rient—. Però m'agrada saber el que volen dir els noms. És important, no creus? Els hem de carregar tota la vida.

—En el meu cas, el significat és literal: els meus pares van celebrar la lluna de mel en un creuer pel mar Adriàtic. Has sentit a parlar d'una sèrie dels anys setanta titulada *Vacances al mar*?

—*Love Boat*, sí, els meus pares en parlaven quan era petit.

—Exacte, *Love Boat*. Doncs el vaixell de la sèrie, el *Princesa del Pacífic*, va ser reconvertit en vaixell de recreació al cap d'una dècada.

—Intentes dir-me que vas ser engendrada al vaixell de *Vacances al mar*?

—En algun lloc indeterminat de l'Adriàtic, això mateix. —Vaig somriure, satisfeta de l'efecte que li havia causat la meua petita anècdota vital. M'hi vaig acostar per saludar-lo—: Iago del Castillo, suposo. Ets igual que el teu germà. Deus estar cansat de sentir-t'ho dir.

—M'ho han dit més d'un cop, és veritat —va dir—. Demà comença l'exposició del poblat càntabre i haig de solucionar alguns serrells d'última hora. Si et sembla bé, aquesta setmana ens reunim al meu despatx i et poso al dia de la programació d'aquesta temporada. Haurem de treballar de valent. Fa massa mesos que estem sense responsable.

—Ho sé. L'Elisa me'n va posar al corrent.

En aquell precís instant va entrar la meua amiga a la Sala de Prehistòria acompanyada d'una altra noia. L'Elisa Garrido, una antiga companya de carrera a la Universitat Complutense de Madrid, havia estat qui em va avisar del lloc vacant de conservadora en cap. L'Elisa estava casada i havia tingut tres fills en cinc anys. Del meu cosí Marcos, per a més dades.

En Iago es va encaminar cap a la porta i es va tombar cap a mi abans de desaparèixer:

—Així doncs, ens veurem a l'exposició de demà. Et deixo en bona companyia. Adriana, encantat d'haver-te conegut per fi.

—Igualment —li vaig respondre.

«Igualment, Iago», vaig callar.

Adriana

30 de gener

Tan bon punt se'n va haver anat, tan de pressa com havia arribat, l'Elisa va deixar de guardar les formes i em va abraçar.

—T'ho pots creure? Tu i jo treballant juntes a Cantàbria.

La noia portava amb un somriure. Ara portava un serrell amb metxes clares que li impedia una visibilitat mínimament segura.

—Per cert, et presento la Chisca. És estudiant de la Universitat de Cantàbria, és amb nosaltres com a becària de la meua àrea.

La noia portava els ulls saturats de rímmel i l'orella foradada de pírcings. Unes botes paramilitars completaven la imatge de gòtica de manual. Em va saludar amb un gest entremaliat i jo també li vaig somriure.

—Bé, doncs ja has conegut en Iago. És com l'Héctor, però a mil revolucions per minut —em va dir.

—Que no et despistin aquests ulls —va intervenir la Chisca—, a en Iago no se li escapa res, és una màquina.

—La Màquina —va recalcar l'Elisa, accentuant totes les vocals—. Tot i que ell mateix coordina totes les àrees del museu, des de Prehistòria fins a Edat Contemporània, t'asseguro que no parla mai per parlar. Se n'aprèn molt amb ell.

—Va, Elisa —va insistir la Chisca—, no escatimis informació. L'haurem de posar al dia amb els tres germans Del Castillo.

—Mira: hi ha tota una mitologia muntada al voltant d'ells. Diuen que són fills d'un matrimoni de diplomàtics que van morir —va dir l'Elisa.

—Pel que sembla, l'Héctor i en Iago van néixer a Santander, mentre que en Jairo, el petit i el més ric de tots tres, va néixer a Londres.

—Jo he sentit que a Nova York.

—Això és nou, com que a Nova York? —va dir l'Elisa—. Bé, tant és. El cas és que l'Héctor i en Iago van estudiar a les millors universitats d'Europa, mentre en Jairo es dedicava a mantenir i augmentar la fortuna familiar. Diuen que els seus pares ja venien de famílies acomodades del nord. Fa uns anys van tornar a Santander, en Jairo va comprar i va rehabilitar aquesta finca, que havia fet construir el 1908 un indià molt poc conegut, el marquès de Mouro, quan va tornar de Cuba. Circula una certa llegenda negra sobre ell. Es creia que traficava amb béns de les antigues colònies, i tota la propietat va estar sotmesa a una vigilància extrema per part del governador de l'època, tot i que no es va saber mai com entrava a Santander amb tota la mercaderia. Fins que, un dia, el marquès simplement va desaparèixer. Van trobar el palauet buit i es va quedar deshabitat fins que, ara fa quatre anys, el museu va obrir les portes. Però tornant als germans Del Castillo, els germans d'en Jairo senten passió per la història, i per això estan al capdavant del museu des de llavors.

Vaig prendre nota de totes les seves advertències, i vaig treure les meves pròpies conclusions. Pel que semblava, l'Héctor del Castillo era l'ànima del museu, en Iago n'era el cervell, i en Jairo, la butxaca.

Adriana

30 de gener

Després de sortir del museu vaig conduir fins al meu pis de Santander, a la plaça Pombo. Vaig obrir la porta al crit de: «Mama, ja soc aquí!», tot i que ella no em va contestar.

Feia anys que no ho feia.

I ho trobava a faltar: que sempre contestés «Soc al despatx, Dana!». Trobava a faltar la nostra connexió, les nostres converses al sofà, sota la manta. Les nostres passejades nocturnes per la ciutat, sense rumb. Que ens regaléssim trenes de pasta fullada o gelats de Regma; la meva mare era tan lla-minera com jo.

Trobava a faltar tot el que no s'havia tornar a repetir.

Vaig deixar enrere el passadís desert i em vaig dirigir al seu despatx.

Davant meu, una ordenada col·lecció de quaderns negres vestia la prestatgeria des de terra fins al sostre.

Allà hi havia les claus que en realitat buscava: els quaderns dels pacients de la consulta de la meva mare, la psicòloga de referència de l'alta societat santanderina.

Perquè el cas és que la decisió de mudar-me a Santander i instal·lar-me precisament al pis de la meva infància no tenia res de casual. Després de rondar-me cada nit d'insomni durant els últims anys, m'havia decidit a investigar, a arribar al fons de l'afer, per molt dolorosa que resultés la veritat. A saber què ha-

via passat aquella tarda que va canviar la meva vida i la de la meva petita família per sempre.

Sense marxa enrere.

El dia que el meu cosí Marcos em va venir a buscar a l'institut per dir-me que la meva mare havia aparegut morta a la consulta.

Iago

*Onzè dia del mes de Luuis, 10.310 d. i.
31 de gener*

Encara no s'havia fet de dia quan vaig aparcar el totterreny al costat de la platja de Covachos, una petita cala al davant de l'illa del Castro. En Lür va baixar d'un salt sense poder dissimular la impaciència. Jo era de l'opinió que un home de vint-i-vuit mil anys hauria de tenir més domats els seus impulsos, però el meu pare sempre havia tingut una flaca per les jornades de pesca compartides.

Tant era que fòssim al mesolític, pendants dels sorolls dels porcs senglars del bosc, o a l'edat mitjana, buscant rius que no transportessin cadàvers amb les cares picades per la verola, o sotmesos als vaivens de la Revolució Francesa, vestint-nos com camperols per intentar mantenir una vegada més el cap enganxat al tronc. Tant era, perquè en essència el meu pare i jo necessitàvem tornar als vells rituals com el que necessita sortir a la superfície i agafar aire.

Va ser ell qui es va avançar, amb la canya a l'espatlla i els seus aparells de pesca gairebé sense fer servir, i es va endinsar al mar encara negre per llançar l'esquer. Jo em vaig col·locar al seu costat i vaig llançar el meu, després de treure del pot de vidre una porció gairebé transparent de gambeta i clavar-la a l'ham d'acer d'última generació. El vaig mirar de reüll en silenci mentre ell canviava el pes de les cames cada dos segons.

—Que estàs estressat? —el vaig sondejar.

—He tingut una setmana de bojos. Ja m'explicaràs per què te'n vas anar a Madrid sense avisar. M'has deixat sol al capdavant del MAC amb un munt d'assumptes pendents —va murmurar mentre controlava la llinya.

—No vaig tenir altre remei —vaig dir, abaixant jo també la veu.

—Per cert, com va amb l'Adriana Alameda?

—Tot va anar com estava previst. Ahir li vaig donar la benvinguda. Crec que vas fer bé de contractar-la, té un currículum impressionant per a la seva edat.

«I sembla llesta, i mira de cara, i feia lustres que no em fixava en aquests detalls», vaig ometre. I aquests pensaments em van sorprendre. Quant de temps feia que no...? Massa, tant, que ni me'n recordava.